



בבית המשפט העליון

בש"פ 1560/18

לפני: כבוד השופט י' אלרון

העוררת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: אברהם בן ציון

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בחיפה במ"ת
53198-12-17 מיום 20.2.2018 שניתנה על ידי כבוד
השופט א' פורת

תאריך הישיבה: ז' באדר התשע"ח (22.2.2018)

בשם העוררת: עו"ד רוני זלושינסקי

בשם המשיב: עו"ד חן מאירי

החלטה

1. ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטתו של בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט א' פורת) מיום 20.2.2018 במ"ת 53198-12-17, בה הורה על מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני בכפוף למגבלות ולערובות נוספות.

2. ביום 26.12.2017 הוגש נגד המשיב כתב אישום ובצידו בקשה להורות על מעצרו עד תום ההליכים. כתב האישום מייחס למשיב עבירת חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. על פי עובדות כתב האישום, במהלך שעות הלילה של יום 11.12.2017, שהו המשיב והמתלונן בקיוסק ושתו משקאות חריפים. בעקבות דין ודברים שהתפתחו ביניהם, יצאו השניים מחוץ לשטח הקיוסק והתרחקו מעט מהמקום, או אז תקף המשיב את המתלונן והיכה אותו נמרצות,

בבעיטות ובאגרופים, בגופו, בראשו ובפניו. המשיב המשיך להלום במתלונן בבעיטות אף תוך שזה האחרון שכב על הארץ והחל מדמם מראשו. לאחר התקיפה, עזב המשיב את המקום, בהותירו את המתלונן שוכב על הארץ ללא תזוזה ומדמם מראשו. כתוצאה ממעשים אלה, נגרמו למתלונן חבלות חמורות בראשו, ובהן דימומים במוח ושברים מרובים בעצמות הפנים.

3. בדיון שנערך לפני בית משפט קמא ביום 21.1.2018, הסכימה באת כוחו של המשיב לקיומן של ראיות לכאורה נגדו, כמו גם לקיומה של עילת מעצר סטטוטורית. לצד זאת, הציעה לשלוח את מרשה לחלופת מעצר "הרמטית", כלשונה. לשם כך הגישה חוות דעת מטעם עמותת "בית חם", ובה פורטה תוכנית חלופה למעצר שהוכנה בידי העמותה בעקבות ראיון התאמה שנערך למשיב. חרף התנגדות העוררת, הורה בית משפט קמא בתום הדיון על הגשת תסקיר מעצר בעניינו של המשיב. במסגרת התסקיר, בא שירות המבחן בהמלצה שלא לשחרר את המשיב ממעצר, על רקע מאפייני אישיותו.

4. ביום 13.2.2018 נערך דיון המשך שאליו התייצב נציג עמותת "בית חם", ובו ביאר את פרטי החלופה המוצעת והשיב לשאלותיו של בא כוח העוררת. בגמר הדיון הביע בית משפט קמא את עמדתו כי חרף האמור בתסקיר המעצר, ניתן להורות על חלופת מעצר בעמותת "בית חם" בליווי פיקוח אלקטרוני, לנוכח הניסיון המצטבר עם מוסד זה. בהתאם, הוגשה לעיון בית משפט קמא חוות דעת היחידה לפיקוח אלקטרוני, בה נקבע כי מקום הפיקוח אינו ישים בשל קיומם של שני חדרים המצויים מחוץ לטווח קליטת האוזן. עם זאת הודגש, כי חלופה זו תהפוך ישימה אם יתחייב העצור שלא להיכנס למקומות אלה.

5. בהחלטתו מיום 20.2.2018 עמד בית המשפט קמא על ההכרח בבחינת חלופת מעצר הולמת שיש בה כדי לאיין את מסוכנותו של המשיב באופן סביר, הגם שמיוחסת לו עבירת אלימות המקימה עילת מעצר סטטוטורית. בית משפט קמא הביע את התרשמותו מהחלופה המוצעת על רקע ריחוקה מהמתלונן ומידת הפיקוח והשמירה במקום, וציין כי בהוספת הפיקוח האלקטרוני יש כדי לאיין באופן הולם את מסוכנות המשיב. בית משפט קמא מצא כי אין בקשיי הקליטה בשניים מהאתרים במקום כדי לפגוע בהתאמתה של חלופה זו בשל האפשרות לאסור על המשיב להיכנס אליהם, וציין כי הדבר אף נעשה בעניינם של אחרים.

לנוכח האמור, הורה בית המשפט קמא על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים בפיקוח אלקטרוני בעמותת "בית חם", וזאת בכפוף למגבלות ולערובות נוספות שפורטו בהחלטתו. מכאן הערר שלפניי.

6. בטיעוניה עומדת העוררת על מסוכנותו הרבה של המשיב כנשקף מהעבירה החמורה אשר מיוחסת לו, מעברו הפלילי, ומתסקיר המעצר. העוררת מפנה לדבריו של המשיב בחקירותיו במשטרה ובדיון בבית משפט קמא, אשר מלמדים – לשיטתה – על היעדר הפנמה של חומרת מעשיו ועל אי-נטילת אחריות עליהם. שלא כבית משפט קמא, סבורה העוררת כי אין במעצר בפיקוח אלקטרוני בעמותת "בית חם" כדי לאיין מסוכנות ניכרת זו. העוררת מציינת כי מסגרת זו אינה כוללת פיקוח פרטני על המשיב מצד גורם אשר נדרש להפקיד ערבויות, וכן מתייחסת לקיומם של חדרים במתחם המצויים מחוץ לטווח הקליטה של מערכת הפיקוח האלקטרוני. בנסיבות האמורות, סבורה העוררת כי לא מתקיימים "טעמים מיוחדים" כמתחייב על פי סעיף 22ב(ב) לחוק המעצרים על מנת להורות על מעצר בפיקוח אלקטרוני של נאשם בעבירה המקימה חזקת מסוכנות סטטוטורית.

7. בתשובתו לערר סומך המשיב את ידיו על החלטת בית משפט קמא. לשיטתו, בדין נקבע כי ניתן לאיין את מסוכנותו באמצעות מעצר בפיקוח אלקטרוני בעמותת "בית חם", לנוכח איכות הפיקוח במוסד זה ועל רקע הבירור היסודי שערך בית משפט קמא ביחס להתאמתו.

דיון והכרעה

8. לאחר העיון בערר על נספחיו ובהחלטת בית משפט קמא, ולאחר ששמעתי את טענות הצדדים לפניי, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

9. מאחר שהצדדים אינם חלוקים לגבי קיומן של ראיות לכאורה להוכחת אשמת המשיב, וכן ביחס לקיומה של עילת מעצר, מוקדו כאמור טיעוניהם במידה בה יפיג מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני בעמותת "בית חם" את מסוכנותו. אין אפוא ספק בדבר מסוכנותו של המשיב, אשר באה לידי ביטוי במלוא עוזה במסכת האלימות הקשה שהפעיל נגד המתלונן, על פי המתואר בכתב האישום. משנה תוקף למסוכנות זו ניתן למצוא בעברו הפלילי של המשיב, הכולל מספר הרשעות בעבירות אלימות, בגינן אף ריצה עונשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח ובעבודות שירות.

10. עם זאת, הבהיר בית משפט זה לא אחת כי אין במסוכנותו של נאשם, כשלעצמה, כדי לחייב את מעצרו, וכי יש לתור, כמצוות המחוקק, אחר חלופה אפשרית בה יהיה כדי לאיין את המסוכנות הקונקרטית אשר נשקפת ממנו (ראו למשל: בש"פ 668/18 אבו זאיד נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (29.1.2018)).

11. בענייננו, בחן בית משפט קמא את חלופת המעצר אשר הוצעה על ידי המשיב, והשתכנע כי יש בה – בצירוף פיקוח אלקטרוני – כדי לאזן באופן נאות בין החשש הנובע ממסוכנותו לבין זכותו לחירות. במסגרת בחינה זו, הובאו בפני בית משפט קמא כלל הנתונים הדרושים לשם הכרעה מושכלת, ובהם תסקיר המעצר, חוות דעת יחידת הפיקוח האלקטרוני, וחוות דעתה של עמותת "בית חם", שבעקבותיה הופיע נציג העמותה בבית משפט קמא והשיב לשאלות שהופנו אליו.

12. משנערך בירור זה באופן יסודי ומעמיק, אינני מוצא טעם לשנות מהתוצאה שאליה הגיע בית משפט קמא, אשר מבוססת על התרשמותו הבלתי אמצעית, שבה לא נוהגת ערכאת הערעור להתערב (ראו: בש"פ 1454/18 מור נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (22.2.2018)). מסקנתי זו עומדת בעינה אף לנוכח תסקיר המעצר. על אף תרומתו החיונית של תסקיר זה להליך הבירור בדבר היתכנותה של חלופת מעצר, אל לו לכול את שיקול דעתו של בית המשפט, אם מצא בשל מכלול הנסיבות כי אין לאמץ את המלצת שירות המבחן (השוו: בש"פ 9713/17 שקיר נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (27.12.2017)).

13. אשר על כן, הערר נדחה.

עיכוב הביצוע שעליו הוריתי בהחלטתי הקודמת מיום זה – בטל.

מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני, כאמור בהחלטת בית משפט קמא מיום 20.2.2018, ייכנס לתוקף עם השלמת התנאים שנקבעו בהחלטה זו, ויהיה כפוף למכלול המגבלות המנויות בה.

ניתנה היום, ז' באדר התשע"ח (22.2.2018).

ש ו פ ט